

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt IIII. Quantopere libertatem Christianam promoneat obedientia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

524 DE CHRISTIANA LIBERTATE
inquit, plura amplecteris, tanto magis tuæ derogas li-
bertati: vera namque libertas est, nulla re indigere: in
secundo loco minimis, quam angeli habent. Quod
autem in mortali corpore hoc quispiam consequatur,
considera quàm laudandus sit. Hoc & Paulus Corin-
thiis dicebat: Ego autem vobis parco, & ideo ne tri-
bulatione carnis habeant huiusmodi. Ideo pecunias,
vt ijs in necessarijs utamur, non vt seruemus & defo-
diamus condonatas, habemus. hoc enim non est pos-
sidere, sed possideri. Quod si consideraremus quo-
modo eas augere possimus, non vt ad necessitatem
vteremur; ordo peruerteretur, & illæ nos, non nos il-
las possideremus. Liberemus igitur nos ab hac graui
seruitute, & tandem in libertatem nos vindicemus.
Quid tot & tam grauia nobis vincula excogitamus?
Non sufficit tibi naturæ vinculum, & vitæ necessitas,
& tot rerum turba, sed & alijs te rebus intricas? Et
quando poteris de cælo cogitare, & eius altitudinem
speculari? Satis erit, satis, si his omnibus præcis vin-
culis, supernam ciuitatem adire poterimus. Tor alia
restant impedimenta, quæ vt superemus, paupertate-
tem amplectamur. Hucusque Chrysostomus.

CAPVT IIII.

Quantopere libertatem Christianam promoueat obedientia.

*Vide apud Au-
gust. Epist. 38.
quàm late pa-
teat renūciare
omnibus.*

AT nunc de obedientia dicendum est. Cui virtu-
ti tertium propterea dedimus locū, quòd Chri-
stus expressè ac per semetipsum paupertatem conti-
nentiamque consuluit; obedientiam verò, Ecclesiæ sue
prudencia, factisque sanctorum: idque tamen appre-
mè iuxta Euangelij doctrinam. tum quòd eo modo
propriavoluntas meliùs ac perfectiùs abnegetur à ple-
risque: nam qui abnegauit semetipsum, & omnes suas
volun-

voluntates deposuit, ait sanctus Basilius, nō quod vult facit, sed quod docetur: tum quod ea quę Christus expressē consuluit, continentia & paupertas, securius atque facilius in sancta societate disciplinaque seruentur. Itaque tametsi expressum non habemus disertis scripturę verbis de obedientia consilium, habet tamen ipsa fundamētum in abnegatione sui. Quę omnibus quidē Christianis præcepta est generatim: propterea quod debeat suam quisque voluntatem, quam secundum seipsum, id est, secundum carnem habet, abnegare, vt sequatur Dei voluntatem. Caterum vt hoc plenius fiat, longissimeque à propria quisque voluntate recedat: studio tantę perfectionis, consultissime se pius eius amator alteri tradit, tanquam spirituali patri, ab eo regendum & ducendum: ad idque se obedientię vinculo prudenter adstringit. Nec enim iam de obedientia loquimur ea quę diuinis debetur Legibus, quam palam est Christianorum hominum esse communem: sed de ea quę in aliqua religiosa societate, sub spirituali patre ac duce certisque viuendi legibus, more sanctorum perantiquo suscipitur. Generatim autem verum est de obedientia quod diuus Augustinus expressit in Psalmum 70. Nihil tam expedire animę quàm obedire. Certè ita laudatum est in Scriptura per os Samuelis Prophetę, vt dictum sit: Melior est obedientia quàm victimę. Neque id quidem de nihilo: quia per victimam, aliena caro; per obedientiam verò, propria voluntas mactatur. Sic autem necessaria est, vt sine ea nihil placeat, quantumuis aliqui præclarum esse videatur. Vnde quamuis sancta Marthę actio, & sanctior Magdalenę contemplatio, pœnitentia, lacrymę, ea tamen omnia in Bethania, hoc est, in domo obedientię, fieri debuerūt. Quod si quispiam quarendam putet, quamobrem Christus Dominus per seipsum non ita hanc monasticam consulerit

Quaest. 14.
quaest. diffusas
explicitu.

1. Reg. 15.

luerit obedientiam, vt continentiam consuluit atque
 paupertatem? Responderi poterit in causa esse, quod
 non perinde omnibus qui perfecti esse volunt, ea ne-
 cessaria sit aut consulta, vti cæterę à nobis commemo-
 rata virtutes. Sunt enim haud pauci quos propter af-
 sequendam perfectionem, & continentes & pauperes
 quidem esse conueniat, nec tamen expediat in mona-
 sticam venire societatem, certisque sub vno rectore
 morum legibus obstringi, vel quod se melius ipsi sub-
 limiusque in vita habituri sunt, singulari quodam eorum
 Spiritus afflatu regente: qualis fuit Ioannes Baptista,
 Paulus Eremita, Propheta Helias, alique nonnulli
 admirandæ perfectionis viri: vel quod ab eiusmodi
 institutis liberi, studiis laboribusque suis, quibus se
 liberè exerceant, Christianæ sint Ecclesię vberius pro-
 futuri: vel denique propter aliqua corporis aut vale-
 tudinis incommoda atque impedimenta. Quoniam
 igitur generatim omnibus qui perfectionis studio tenentur,
 consulta erat noui Testamenti tempore cum
 paupertate continentia: idcirco has Christus virtutes
 & exemplo suo commendauit, & doctrinæ verbo con-
 suluit: non autem obedientiam monasticam, quod ea
 non ita communiter ad perfectionis adipiscendæ stu-
 dium pertinere videretur. Sed tamen & hanc virtutem
 ad id plurimū valere, vt maior sit in Christiana liber-
 tate profectus, ex eo perspicitur, quod vt se communis
 hominum infirmitas habet ad illam conquistandam,
 duce ac directore plerisque sit opus. Porro hic ne fru-
 stra habeatur, promptè obedire necesse est. Quemad-
 modum enim is qui magistri opera vsus discere velit,
 magistro credat oportet, Discentem enim, inquit Ari-
 stoteles, oportet credere: sic eum qui perfectè liber esse
 velit, spirituali Præfecto, fixisque ad spiritualem pro-
 fectum legibus, obsequi necesse est. Ea propter cum
 beatus Hieronymus hanc obediētiam persuadere co-
 nare

naretur præter ipsa naturæ testimonia, etiam de artibus addiscendis adhibuit similitudinem. Nulla, inquit, ars absque magistro discitur: etiam muta animalia & ferarum greges ductores sequuntur suos. In apibus principes sunt. Grues vnam sequuntur ordine literato. Imperator vnus. Iudex vnus prouinciæ. Roma vt condita est, duos fratres simul habere Reges nõ potuit, & paricidio dedicatur. In Rebecce vtero Esau & Iacob bella gesserunt. Singuli Ecclesiarum Episcopi, singuli Archipresbyteri, singuli Archidiaconi, & omnis ordo Ecclesiasticus suis rectoribus nititur. In naui vnus gubernator: in domo vnus dominus: in quouis grandi exercitu vnus signum exspectatur: & ne plura replicando fastidium legenti faciam, per hæc omnia ad illud tendit oratio, vt doceam, te non tuo arbitrio dimittendum, sed viuere in monasterio sub vnus disciplina Patris, consortioque multorum: vt ab illo discas humilitatem, ab alio patientiam: hic te silentium, ille doceat mansuetudinem. Non facias quod vis, comedas quod iuberis, habeas quantum acceperis, vestiarius quod acceperis, operis tui pensum persoluas: subiiciaris cui non vis, lassus ad stratum venias, ambulansque dormites, & necdum expleto somno surgere compellaris. Et rursus in eadem epistola: Primum, inquit, tractandum est, vtrum solus, an cum aliis in monasterio viuere debeas. Mihi placet, vt habeas sanctorum contubernium: nec ipse te doceas, & absque doctore ingrediaris viam quam nunquam ingressus es, statimque tibi in partem alteram declinandum sit, & errori pateas. In solitudine citò subrepat superbia, & si parumper ieiunauerit, hominem que non viderit, putat se aliquid esse momenti: oblitusque sui, vnde, quò venerit, intus corde, lingua foris vagatur. Dormit quantum voluerit, facit quod voluerit, nullum veretur, omnes se inferiores putat, crebriusque in vrbibus, quam in cellula

lula

lula est. Et paulo post: Quid igitur? Solitariam vitam reprehendimus? minimè: quippe quam sæpe laudamus. Sed de ludo monasteriorum huiuscemodi volumus egredi milites, quos eremi dura rudimenta non terreant, qui specimen conuersionis suæ multo tempore dederint, qui omnium fuerint minimi, ut primi omnium fierent: quos nec esuries aliquando, nec fatuitas superauit: qui paupertate lætantur: quorum habitus, sermo, vultus, incessus, doctrina virtutum est. Haftenus diuus Hieronymus. Quanta autem sit huius obedientiæ virtus, ex eo potest intelligi, quòd cum continentiam certamen sit aduersus concupiscentiam carnis; paupertati contra concupiscentiam oculorum: ideoque illa huic præponenda sit, quòd vehementior est corporum quam pecuniarum cupiditas: ut propterea Chrysostomus fatuas illas interpretetur virgines, quòd maioribus superatis, à minoribus, hoc est, pecuniarum concupiscentia vincantur: hæc quam nunc laudamus obedientia contra superbiam vitæ luctatur: qua nõ est hostis infestior aut periculosior, quemque in nobis aut habeamus maturius, aut difficilius tardiusque debellemus. Ad huius ergo tam malæ stirpis euersionem, obedientia securim vibrat, atque radicem admouet. Ideo difficilis, inquit Basilus, obedientiæ conatus, & præter naturam, quæ libertatem imprimis appetit; attamen cæteris præstantior. Quod enim difficilius, hoc præclarius. Relinquere diuitias, præterea continentiam ac castitatem seruare, multis quidem Philosophis datum: se autem, propriumque arbitrium negare, ex libero seruum facere, nulli profusus, nisi qui crucem Christi sequitur, concessum; cui non propriam, sed Patris voluntatem est exsecutus. Et iterum: Virtus, inquit, hæc alij subiectum esse præter communia præcepta, maximè ab initio Ecclesie fuisse adeò ut idem sublimioris existat meriti iussum quam

*Lib. de Instit.
monastica.*

sponte facere. Hæc Basilius de obedientia: Cuius quidem laus memoratur singularis, si ea sit quæ dicitur obedientia sine mora. quæ tum præstatur facile, si fiat quod monet diuus Hieronymus in epistola supra citata: Præpositum, inquit, monasterij timeas vt dominum, diligas vt patrem. Credas tibi salutare quidquid ille præceperit: nec de maioris sententia iudices, cuius officij est obedire & implere quæ iussa sunt, dicente Moysè: Audi Israël, & tace. Ex hac igitur, quæ sic Hieronymus expressit, animi moderatione, facile fluit illa quæ dicitur obedientia sine mora. Quæ tamen sic accipienda non est (nec enim ita cæca esse debet) vt diiudicare quale sit quod præcipitur, non liceat: sed quia promptè faciendum est quod iubetur, vbi nihil appareat diuinis contrarium institutis. Vnde illud reprehendit Bernardus epistola septima ad Adamum monachum, non attendere, quale sit quod præcipitur: hoc satis esse quod præcipiatur. cum enim hanc ille interpretaretur esse obedientiam sine mora, responderet ei Bernardus, Si sic esse oporteat, sine causa legi in Ecclesia; Omnia probate, & quod bonum est tenete: deleri quoque de libro Euangelij illud oportere: Estote prudentes sicut serpentes: cum alterum sufficiat, quod additur, Et simplices sicut columbæ. Nec dico, inquit, à subditis mandata Præpositorum esse diiudicanda, vbi nihil iuberi deprehenditur diuinis contrarium institutis: sed necessariam assero & prudentiam, qua aduertatur, si quid aduersetur; & libertatem, qua & ingenuè contemnatur. Caterùm iste, Nihil, inquit, habeo interrogare; viderit ille quid iusserit. Dic quæso, si dato in manus gladio, suum te armari iussisset in iugulum, acquieuisse? aut si se tuo voluisset impulsu in ignem vel in aquam præcipitem dari, obtemperas? Nonne etiam ab his non prohibere, cum possis, in crimen tibi reputatur homicidij? & alia quæ sequuntur

eodem pertinentia. At hinc forsitan aliquem moueat,
 quod cum esse contingat religiosarum familiarum
 Præfectos, qui ea præcipiant interdum quæ diuina
 parum consonent voluntati, periculosum futurum sit,
 alterius se committere arbitrio, qui & ipse homo sit, &
 suis frequenter affectibus magis quam Deo velit in-
 serui. Cui respondebitur primo loco, sicut is qui di-
 scere vult, non se cuiuslibet sine discrimine erudiendum
 tradit, sed ei qui magister optimus habeatur: ita in hoc
 assequendæ perfectionis studio, quærendum esse illum,
 qui eiusmodi viæ dux optimus peritissimusque iudi-
 cetur. Deinde cum iam instituta monastica approbata
 fixaque sint, non tam hominum iam præfectorum,
 quam instituti quod quisque sequatur, delectum esse
 faciendum. Vbi si qui sunt Præfecti, qui pro suo arbi-
 trario aliena & inutilia præcipiant; ij suæ potestatis limi-
 tes excedunt: cum ad hoc præpositi sint, vt ea quæ iam
 sunt constituta, & regulari informatione comprehen-
 sa, seruentur. Denique, quemadmodum ait Augustinus,
 auctoritate quidem decipi miserum esse, sed certè mi-
 serius non moueri: ita ab aliquo Præfecto quem nobis
 ducem idoneum futurum putauerimus, miserum est
 decipi; sed miserius, omni repudiato ductore, sibi præ-
 fidere, sibi que ducem esse velle ad perfectionem asse-
 quendam. Sunt rursus qui dicant, non esse laudabilem
 obedientiam, nisi per quam homo remoueat ab illi-
 citis: per monasticas autem obedientias sæpe ab iis re-
 bus abstinendum, in quibus nihil insit vitij. Quibus
 Domini ipsius opponendum exemplum est, qui nun-
 quam prohibuisset boni ligni fructum bonum tange-
 re, nisi & ea fuisset perutilis valde que laudabilis obe-
 dientia. Neque enim potuit Deus, inquit Augustinus,
 perfectius demonstrare quantum sit bonum obedien-
 tiæ, nisi cum prohibuit ab ea re quæ non erat mala.

Cap. 16. lib. de
 utilitate crea-
 dendi.

in Psal. 70.

CAPUT